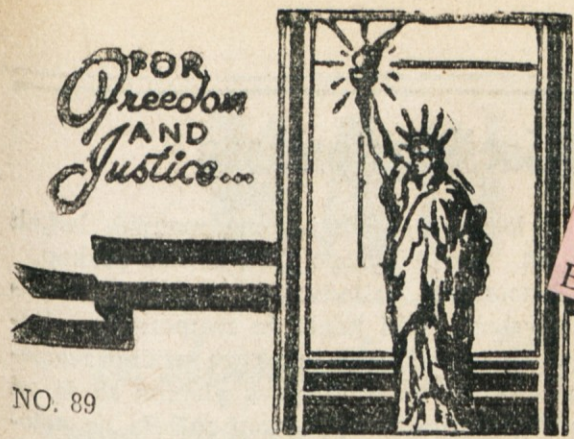

AMERIŠKA DOMOVINA

France Gorse
665 Woodward
Brooklyn, N.Y. 11211
5-25-9

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, MAY 6, 1969

STEV. LXVII — VOL. LXVII

Trezne besede črnega voditelja o zahtevah črncev na univerzah

Črnski vodnik odklanja posebne "črne študije" in poziva črne študente, naj poslušajo redna predavanja in programe, ki jim bodo omogočili redno, dostojno življenje.

NEW YORK, N.Y. — Znani črnski vodnik Bayard Rustin je svetoval upravnikom visokih šol: "Nehajte se vendar udajati neumnim zahtevam črnih študentov!" Svetoval jim je namesto tega: "Glejte, da dobe dopolnilno vezbanje, ki ga potrebujejo."

B. Rustin, ki je znan po tem, da je organiziral leta 1963 "pohod na Washington" v podporo zahtev po civilnih pravicah, je dejal Ameriško-judovskemu komitetu v New Yorku: Dejstvo je, da ne smemo več zapostavljati mladih črncev in Portoricanov. Misel, naj bi oni imeli ločene spalnice in ločene tečaje študij, ki bi jih sami določali, je znak socialne bolezni najprej v njih samih, nato pa v splošnosti, ki na te zahteve pristaja.

Priznal je razloge za proteste v vojni, rasizmu, revščini, pa povedal naravnost, da je naspoten uporabi nasilja kot sredstva protesta.

Vodnike visokih šol je pozval, naj prenehajo postopati s črnimi študenti na cenen način. "Zelo poceni je sprejeti zahtevo črnih študentov za posebne črne študije, toda to je tudi neučinkovito." Visoke šole naj bi se namesto tega zavzele za črne študente in jim pomagale s posebnimi tečaji, da bi dopolnili pomanjkljivo znanje in se tako usposobili za uspešen študij skupaj z ostalimi študenti.

B. Rustin je dejal, da so črne v zadnjih letih dobili možnost študija na visokih šolah s pomočjo javnih podpor in dodelitvijo šolnin. Namesto da bi to porabili, zahtevajo za sebe posebne tečaje, ki jim dejansko ne bodo kaj prida koristili, ko bodo zapustili visoke šole. Potrebno je, da obiskujejo redna predavanja in končajo redne študije, ki jim bodo omogočili dostojno življenje in delo v ameriški sredini.

Podpora Nixonu pada

PRINCETON, N.J. — Gallup je 1. maja povprašal ameriške volivce, kako sodijo o Nixonovi politiki in kako so zadovoljni z njegovim vodstvom dežele.

Od povprašanih Nixonovo politiko odobrava 61%, zavrača 11%, 28% pa nima prave slike.

Koncem marca pri enakem povpraševanju je odobravalo Nixonovo vodstvo dežele 65%, nasprotovalo mu je 6%, 33 odstotkov pa ni imelo nobenega mnenja.

Predsednik Nixon je v podpori med volivci ob koncu trimesečne vlade nekaj malega za svojimi zadnjimi predniki.

Vremenski prerok pravi:

Delno oblačno in milo. Možnost dežja. Najvišja temperatura okoli 70.

Novi grobovi

Mirko Burja
Po dolgi bolezni je umrl v Hanna House Univerzitetne bolnišnice 75 let stari Mirko Burja z 18412 Hiller Avenue, mož Pauline, roj. Plevnik, brat Diva in Slave Grom (oba v Jugoslaviji). Pokojnik je bil rojen v Ljubljani, kjer je končal gimnazijo in študiral nato na univerzi v Gradcu (Avstrija), končal Vojno akademijo in Višjo generalštabno šolo Jugoslavije. Služil je v avstrijski cesarski in nato v kraljevi jugoslovski armadi. Leta 1934 je bil vojni ataše v Nemčiji, nato v Romuniji in Poljski. Leta 1936 se je vrnil v Beograd, kjer je vršil službo načelnika organizacije v vojnem ministrstvu in bil končno profesor na Višji šoli vojne akademije. Leta 1932 se je poročil s Paulino Plevnik in prišel l. 1939 v ZDA kot prvi jugoslovanski vojaški ataše (1939-1941). Leta 1942 je stopil v armado ZDA in služil v Office of Strategic Service (obveščevalna služba) pod Williamom Donovanom. Dobil je mnogo vojaških odlikovanj in medalj. Po drugi svetovni vojni je končal svoj vojaški poklic in ustanovil Eastland Realty Co. na E. 185 St. in jo vodil več let. Kot odlični igralec bridgea je med drugo svetovno vojno igral tudi z gen. Eisenhowerjem. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v četrtek ob 8.45, v cerkev Marije Pomočnice na Neff Road ob 9.30, nato na Kalvarijo.

Ce bi bile danes volitve

PRINCETON, N.J. — Gallup je povpraševal ljudi, koga bi volili, če bi bile "danes volitve za predsednika ZDA". Dobil je te odgovore:

Nixona 52%, sen. E.M. Kennedyja 33%, Wallacea 10%!

Pri volitvah v novembru predsednik Nixon ni dobil absolutne večine in ni bil pred Humphreyjem niti za cel odstotek, Wallace pa je dobil tedaj 13.6% glasov.

V kratki dobi torej kar velika razlika in sprememba v javnem mnenju!

CLEVELAND, O. — Kot zmeraj, ima tudi sedanjí boj za zvišanje pokojnin Social Security svojo dolgo zgodovino.

Začel jo je bivši predsednik L.B. Johnson, ki je v svoj federalni proračun za prihodnje leto vključil predlog, naj se pokojnine letos zvišajo za 10%. Ko je poslal ta predlog Kongresu, je bil že z eno nogo zunaj Bele hiše, zato ga je lahko stavil. Hotel je s tem doseči dva cilja: pomagati upokojencem, ki so postali žrtev tudi njegove zgrešene finančne politike, ki nas je gonila v inflacijo in draginjo; na drugi strani je pa hotel "zabiti klin", kot pravimo, socialni politiki svojega naslednika R.M. Nixona.

Dosegel je le drugi cilj: Nixonu je res zabil klin, toda Nixon se te Johnsonove politične poteze ni ustrašil. Je sicer priznal, da so večje pokojnine potrebne, toda znižal je Johnsonov odstotek 10% na 7%. Trije odstotki so mu bili potrebni, da zniža predlagani federalni proračun iz Johnsonove dobe za \$4 milijone. Nixon se s tem gotovo ni prikupil upokojencem, pač pa konservativni večini in sedanjega

Amerikanci na strani Rusov proti Kitajcem

Znani ugotovljalec javnega mnenja L. Harris je prišel do zaključka, da so Amerikanci v sporu med Moskvo in Peipingom ali nevtralnimi ali pa drže z Rusi.

CLEVELAND, O. — L. Harris je povprašal izbrane ljudi po vsej deželi, ki naj bi predstavljali povprečje javnega mnenja, kako gledajo na spor med Sovjetijo in Kitajsko. Kateri želijo zmago v slučaju vojne, katere je nevarnejša svetovnemu miru in katere Združenim državam. Od povprašanih jih je bilo 44% nevtralnih, 36% jih je želelo zmago Rusom in 3% Kitajcem. Večina javnosti je mnenja, da bodo Rusi postali na dolgo roko sodelavci Amerike pri varovanju svetovnega mira, ki ga bodo ogrozili Kitajci. To naj bi moglo privedi do nove mrzle vojne, v kateri bi bili na eni strani Amerika in Rusija, na drugi pa Kitajski.

Od povprašanih se jih je 67% označilo kot "prijateljske" do Rusov in le 31% do Kitajcev.

Na vprašanje, katere od obeh komunističnih sil bo nevarnejša svetovnemu miru čez 10 let, je 50% povprašanih pokazalo na Kitajsko in le 15% na Rusijo, med tem ko gleda v Kitajski sedaj skoraj enako število glavno nevarnost za mir, v Rusiji pa 28%.

Gledanje ameriške javnosti na Rusijo in Kitajsko je zanimivo posebno z gledišča, da sta Amerika in Rusija sosedi, med tem ko Amerika ne meji nikjer na Kitajsko, ta je dejansko več tisoč milj od najbližje ameriške ozemeljske posesti.

Azija je središče

Azija predstavlja središče vsega kopnega sveta. Zavzema eno tretjino vse njegove površine in na njej živi polovico vsega človeštva.

Mills bi rad zmanjšal proračunski predlog

WASHINGTON, D.C. — Kongresnik W. Mills je trmast človek. Z Johnsonom se je tolkel cele mesece, dokler ni dosegel, kar je hotel: zmanjšanje federalnega proračuna. Ko je ta cilj dosegel v načelu, pa Johnson ni stavil predloga, kje in kako naj se proračun zmanjša. Okoli tega vprašanja se je zopet vnela bitka, ki je trajala pol leta. Končno je zmagal Mills, Johnson je namreč bolj zmanjšal proračunski osnutek, kot ga je Mills.

Točno ista igra se je začela sedaj, le da se Mills bori z Nixonom. Kot je znano, je Nixon skresal Johnsonov proračun na okroglo \$193 milijonov. Nixon želi, da bi mu Kongres odobril podaljšanje 10-odstotne davčne naklade, tega pa Mills noče obljubiti, dokler ne bo tudi sedanjí Nixonov proračunski predlog v znesku \$193 milijone znižal še za "nekaj milijonov".

Mills še ni imenoval prave številke. Nixon se bo temu težko uprl, odgovoril bo pa Millsu, naj mu pove, kje naj bo predlog še bolj oškarjan. Mills se bo pa odgovoril izmikal, ker za konkretna črtanja v proračunskem predlogu noče prevzeti odgovornosti.

Med Millsom in Nixonom se bo torej začel isti boj kot med Millsom in Johnsonom, imel bo pa tudi iste posledice: zavlačevanje obravnavanja federalnega proračuna in s tem tudi zasedanja Kongresa. Kongres bo verjetno moral zasedati do pozne jeseni, ako ne prav do prave zime.

Polzvedovalni kolikček

Oseba, ki želi ostati neimenovana, poizveduje za Silvijo Zidan, katere je bivala po letu 1945 v taborišču v Spittalu, bila doma iz Ljubljane ali bližnje okolice in je obiskovala taboriščno slovensko gimnazijo. Če bi kdo vedel, kje se omenjena sedaj nahaja, je prošnja, da sporoči Ameriški Domovini.

ARABCI NEPRIPRAVLJENI NA VOJNO Z IZRAELOM!

Predsednica izraelske vlade Golda Meir je včeraj v poročilu o položaju države v izraelskem parlamentu izjavila, da Arabci niso pripravljeni na splošno vojno z Izraelom in dodala, da je Izrael pripravljen tudi na to, če bi bila ta njena sodba napačna. — Razgovori o pomiritvi Srednjega vzhoda.

JERUZALEM, Izr. — Arabci niso pripravljeni za splošno vojno z Izraelom, je izjavila Golda Meir v parlamentu. Pripomnila je, da je Izrael pripravljen, pripravljen tudi na to, če bi bila ta njena ugotovitev napačna. Predsednica vlade je v poročilu o stanju Izraela dejala, da od časa do časa slikajo "naše področje" kot tik pred eksplozijo, ki se lahko naglo razširi preko njega. Za te trditve ni nobenega temelja, je dejala Golda Meir. "Mi živimo na tem področju in nam je dejansko stanje dobro znano... Po naši najboljši presoji si arabske države sedaj ne morejo dovoliti začetka splošne vojne," je ugotovila Golda Meir.

Potem ko je poudarila, da je Izrael pripravljen za vsak slučaj, tudi za slučaj njene napačne presoje arabske vojne pripravljenosti, je ponovila znano izraelsko stališče, da je vojno stanje mogoče končati le z neposrednimi razgori med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedi. Ti razgovori naj bi privedli do mirovnih pogodb, točne določitve meja in proste plovbe izraelskih ladij tako v Rdečem morju in v Akabskem zalivu kot skozi Sueški prekop.

Dokler takih pogodb ni, tako dolgo je najboljšje in najvarnejše, da izraelske čete varujejo črte premirja od junija 1967, četudi pride na njih od časa do časa do streljanja.

Danes sestanke štirih velikih ZDRUŽENI NARODI, N.Y.

Danes se sestanejo tu v okviru ZN poslaniki štirih velikih sil, Amerike, Rusije, Anglije in Francije, na ponoven razgovor o položaju na Srednjem vzhodu in o njegovi pomiritvi. Sestanki se vrše že dalj časa na stanovanjih poslanihkov udeleženi držav, da bi ohranili bolj privatni značaj in bi bili bolj nemoteni.

Ti sestanki se vrše v dosti prijateljskem ozračju, vendar

doslej še niso prinesli nič stvarnega. Rusi in delno Francozi branijo na njih stališče Arabcev, med tem ko so Amerikanci in Angličani bližje zahtevam in potrebam varnosti Izraela. Z odhodom De Gaulle v Francijo računajo, da se bo Francija malo odmaknila od Rusije in arabskega stališča ter skušala ubiti bolj nevtralnega pot.

Tant pri papežu

Glavni tajnik ZN U Tant je v Rimu, kjer se je včeraj razgovarjal z vodniki italijanske vlade, v glavnem o položaju na Srednjem vzhodu, ki Italijo posebej zanima. Danes je bil U Tant sprejet pri svetem očetu. Tudi z njim naj bi bil razpravljal o odnosih med Izraelom in Arabci.

Med tem je prišlo vzdolž Sueškega prekopa znova do streljanja. Jordanijski kralj Husein se mudi v Kairu, kjer se razgovarja o skupni obrambi meje proti Izraelu.

Francozi bodo volili predsednika 1. junija

PARIZ, Fr. — Vlada je preteklo soboto sklenila, da bodo predsedniške volitve 1. junija, volivna kampanja pa se bo začela uradno s 17. majem. Če 1. junija ne bo noben kandidat dobil absolutne večine, bodo končne volitve med dvema najmočnejšima kandidatomoma dva tedna kasneje.

Trenutno je namočnejši kandidat bivši dolgoletni predsednik DeGaullove vlade George Pompidou. Zanj so se izjavili tako degaullovc kot tudi konservativni republikanci. Podpirajo ga tudi gospodarski krogi, ki vidijo v njem jamstvo za mir, pa tudi za trezno sredinsko politiko doma in v svetu.

Pompidou je izjavil, da bo na splošno nadaljeval DeGaullovo politiko, da pa bo bolj prožen tako v pogledu evropskega združevanja, kot tudi v pogledu domače politike. De Gaulle se je zavzemal za "sodelovanje" delavcev pri vodstvih podjetij, Pompidou se je izrazil proti temu in se s tem zameril De Gaulle, ki ga je nato lani julija odločil kot predsednika vlade.

Lindsay: Kličite policijo!

NEW YORK, N.Y. — Mestni župan John J. Lindsay je dejal včeraj, da je bil zaprepačen, ko je zvedel o nastopu Jamesa Formana v nedeljo med službo božjo v Riverside cerkvi. Črnski vodnik J. Forman je zahteval od pastora, da mu dovoli branje

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Društvo Carniola Hive T.M. No. 493 ima jutri, v sredo, ob sedmih zvečer sejo v SND na St. Clair Avenue, soba št. 1.

Seja — Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima važno sejo jutri, v sredo, ob dveh popoldne v spodnjih prostorih šole sv. Vida. Po seji zabava. Tajnica bo pobirala assessment že od pol druge ure dalje.

Policija zasegla pornografski material

Policija je zasegla "dne pornografskih knjig, časopisov in filmov" na 2075 E. 65 St., kjer naj bi bilo eno glavnih središč za razpečevanje tega materiala.

Premalo policije

Včeraj je prišlo v mestnem svetu do ostre kritike policijskega oddelka. Predsednik sveta J. Stanton je "ugotovil", da je v zahodnem delu mesta v 1. policijskem okrožju bilo "uradno" v službi 51 policajev in oficirjev, dejansko pa le 8. Ostali so bili ali bolni, ali drugod na službi ali pa na počitnicah. Načelnik policije je označil to trditev za "laž", toda mestni svet jo je vzel za dejstvo. Trdili so, da v času župana Stokesa ni bilo nobenih nastavitvev policajev. E. Turk iz 23. varde je spraševal, čemu mestna policija ne zaposli policajev tudi preko njihovih rednih ur, namesto da ti iščejo tako zaposlitev pri privatnikih, ko je potreba po dodatni policijski moči očitvidna in nujna.

Rdeči napad odbil

SAIGON, J. Viet. — Rdeči so izvedli včeraj in preteklo noč več močnih napadov na ameriške postojanke v bližini kambodžanske meje. Pri napadu na oporišče 1. divizije letalske pehote "Carolyn", 12 milj od meje Kambodže, so rdeči prebili zunanjo obrambo in zasedli celo par bunkerjev. Boj je trajal več ur in končno je ameriška posadka s podporo letal rdeči napad odbila.

Rdeči so pustili na bojišču vsaj 125 mrtvih, 25 pa je bilo ujetih. Amerikanci so imeli devet mrtvih in 59 ranjenih.

Preteklo noč so rdeči pogнали v drugo ameriško oporišče v bližini meje Kambodže okoli 150 min in raket, niso pa ga napadli s pehoto. Zavezniške sile hočejo zavarovati Saigon pred novim napadom in zato pritiskajo na severnovietnamsko 1. in 7. divizijo, ki se držita v vojni coni C severozahodno od Saigona proti meji Kambodže. To področje načrtno bombardirajo letala B-52.

Črnskih zahtev. Ta je to odklonil in črncev poskus onemogočil z glasnim igranjem orgel.

Črnci ni odnehal in je končno uspel prebrati spomenico z zahtevami. Za Narodno črnsko gospodarsko konferenco je J. Forman zahteval 60% letnega cerkvenega dohodka, prostore za urade, telefone, in sklade za pokojninske in vložbene programe. Grozil je, da bodo črnci podvzeli "primerne" ukrepe, če njihove zahteve ne bodo izpolnjene.

Župan J. J. Lindsay je pozval pastore in župnike cerkva, naj ob pojavi črnskih voditeljev s podobnimi zahtevami in grožnjami takoj pokličejo policijo.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 89 Tuesday, May 6, 1969

Po kongresu kitajske komunistične stranke

Zgodilo se je res tako, kot je bilo napovedano. Kongres se je vlekel dolgo, skoraj ves april, poročil je pa bilo o njem zelo malo. Zato je le malo dejstev, ki lahko služijo za podlago, kako je treba presojati kongresno delo in njegov uspeh.

Prvo, kar pade v oči, je sestava novega glavnega odbora. Odbor ima 176 rednih članov in 109 namestnikov. Je torej zelo številen in po številu prekaša vse njegove prednike. Je pa obenem tudi dokaz, da je bil boj za kandidature oster, na kar namiguje tudi uradno poročilo o volitvah. Če je bil boj oster, potem ni mogla Maova skupina gospodariti na kongresu po mili volji. Če ni mogla, ni mogla prevladovati na kongresu tudi ideja o kulturni revoluciji.

Iz tega bi se dalo sklepati, da je gibanje za kulturno revolucijo doživelo svoj čas in da verjetno hitro odmiri. Uradno poročilo o kongresu govori drugače. V njem se ne prenehoma ponavljajo gesla iz dobe kulturne revolucije, toda ni nikjer napisano, da še držijo v celoti. Med vrsticami se da celo razbrati, da pokloni kulturni revoluciji bolj gotovo pomenijo poslovlilne besede, kot pa prisego zvestobe. V tem pogledu je besedilo kongresne resolucije pravzaprav plod kompromisa med strujami, ki so se trle na kongresu.

Tudi presoja članstva glavnega odbora vodi do podobnega zaključka. V glavnem odboru nima nobena med tremi glavnimi strujami večine: ne kulturna revolucija, ne oborožene sile, ne truma "aparatičkov", ki so primeroma dobro prestali burjo kulturne revolucije. Kako se bodo te tri struje sporazumevale med seboj, je težko reči. Žal še ni znana sestava izvršilnega odbora, ki bi že nekaj povedala, kdo je res kaj v stranki. Vlado bo namreč izvršilni in ne glavni odbor.

Kongres ni torej potekal po volji in želji Maove skupine. Poročilo samo govori o tem, da je bil prvi predlog za glavni odbor prerezan in vrnjen delegacijam v presojo in predlaganje kandidatov. To pa pove veliko. Najprej je padlaamera Maove skupine, da bo na kongresu kar sama sestavljala kandidatne liste. To ji je spodletelo, najbrže so bili proti aparatičiki in generali. Ob končnih predlogih za kandidature so odločale delegacije 29 revolucionarnih odborov. V teh delegacijah pristaši kulturne revolucije niso imeli večine. V njih navadno odločajo vojaki kot posredovalci med Maovo skupino in aparatičiki. To se vidi tudi iz sestave glavnega odbora. Vojaki so v njem veliko bolj zastopani kot rdeče garde ali politični mandarinji. Vse to pomeni, da bodo vojaški krogi igrali veliko večjo vlogo, kot so jo do sedaj.

Generali bodo namreč dobili tako v 29 revolucionarnih komitetih kot v glavnem odboru veliko lažje zaveznike med partijskimi voditelji kot med voditelji rdeče garde, odnosno kulturne revolucije. Tako bo teža politične oblasti počasi prešla na generale, ki bodo po svoji miselnosti bolj usmerjeni proti partijskim voditeljem kot proti kulturni revoluciji.

Tako ni bilo na kongresu nobene prave zmage, zato pa dosti kompromisov. Navidezno zmago je dosegel sam general Lin Piao. Kongres ga je postavil za Maovega namestnika. Kot tak bo skušal vedrati in oblačiti na Kitajskem. Ali pa bo to tudi mogel? Njegovi stanovski tovariši (generali) ga dobro poznajo in mu vedo pravo ceno. Dokler bo Mao še živ, bodo vojaški krogi Lina še nekako prenašali, saj vidijo, kaj se je zgodilo z Liu-Sao-čjem, ki se je bodel z Linom. Ko se bo Mao umaknil tako ali tako, je pa lahko pričakovati v kitajskih komunističnih vrhovih vse mogoče spremembe, nasilne in mirne. Lin Piao vse to dobro ve, zato bo skušal pravočasno zacementirati svojo politično pozicijo. To bo naporno delo, kajti ne bo imel postrtovalnih prijateljev, ki bi mu priskočili na pomoč, kadar bo prišel v zadrego. Lin tudi ne bo imel zanesljivih prijateljev med pristaši kulturne revolucije, saj vedo, kako lahko se je Lin ohladil za kulturno revolucijo, kakor hitro je videl, da tovariš Mao ne da več dosti nanjo.

Ideja o kulturni revoluciji je torej na kongresu doživela svoj moralen poraz. Tega njeni prijatelji gotovo niso bili veseli. Kongres je skušal olajšati njihovo žalost s tem, da je glavne stebre kulturne revolucije pred javnostjo zmeraj postavljaj na prvo mesto in v Maovo bližino. Tiste skupine, ki bodo v glavnem odboru lahko sestavljale kombinirane večine, so se diskretno umaknile v ozadje.

Kongres je skušal ustvariti v partiji novo ravnovesje sil. Ni pa bilo to zanj nič novega. Tako ravnovesje sil obstoja že od lani tudi v večini 29 revolucionarnih odborov, ki vladajo v 29 kitajskih provinc. Ni pa s tem rečeno, da je sedanje ravnovesje sil tudi stabilno. To se bo šele videlo. Ni namreč izključeno, da bodo pristaši kulturne revolucije skušali obdržati zase čim več nekdanjih privilegijev in da

bodo iskali podporo pri tovarišu Mao in jo verjetno tupa-tam tudi dobili. To bo seveda dalo povod za nova trenja v premnogih partijskih organih.

Zato se nam zdi, da moramo še počakati s sodbo, ali pomeni sedanji kongres res mejnik v zgodovini kitajske komunistične stranke. Še bolj dvomljivo je, ali naj pomeni prelomnico v kitajski komunistični politiki doma in na tujem. To se bo kmalu pokazalo, kajti čas bo silil kitajske komuniste, da bodo pokazali svoje cilje čim preje. To velja posebno za kitajsko zunanjo politiko.

BESEDA IZ NARODA

Korotan vabi na koncert

CLEVELAND, O. — V soboto, 10. maja, ob pol osmih zvečer bo pevski zbor Korotan podal pomladanski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju. Zbor petdesetih pevcev, fantov in deklet pridno in požrtvovalno vadi v zimskem času s petjem, da nas lahko enkrat na leto osreči s slovensko pesmijo.

S svojim prepevanjem nas bodo popeljali v našo najintimnejšo dobo detinstva, doraščajoča leta, pa v čas, ko odrasel fant zapusti dom. S pesmijo bomo plezali po naših visokih planinah, se sprehajali ob bistrh potokih, prisluhli tišini gozda in rajali z metuljčki po pašnikih. Spremljali bodo težke ure dela na polju, sobotni večer pa bodo vasovali na vasi.

S pesmijo nam bodo prinesli košček doma in ker nam je vsem to najdražje, zatorej na svidenje!

S. Vrhovec

Materinski dar in naša mladina

CLEVELAND, O. — V zadnjem času smo imeli v Clevelandu par velikih slovenskih kulturnih prireditvev, pri katerih je, lahko rečemo, bistveno sodelovala naša slovenska mladina. Na Belo nedeljo, 13. aprila, je bil pri Sv. Vidu koncert Mladih harmonikarjev, dne 26. aprila pa je priredila folklorna skupina Kres Večer slovenskih narodnih in umetnih plesov. Clevelandski Mladi harmonikarji so ne samo po imenu, marveč tudi stvarno slovenska mladinska kulturna organizacija, ki je letos že v četrto leto od svoje ustanovitve nastopila z večjo samostojno prireditvijo pred clevelandsko slovensko javnostjo. So to resnično "mladi fantje in dekleta, polni pomladi", kakor je tako lepo o njih zapisala ga. Marica Lavriša. Njihov voditelj, učitelj in zlasti tudi vzgojitelj je že vsa leta g. Rudi Knez. Po številu jih je okrog 50. — Na Kresovem večeru pa je letos prvič nastopila "otroška skupina", se pravi, najmlajši, to je tisti, ki hodijo še v slovensko ljudsko šolo. 26. po številu jih je nastopilo, in to kako! Njihove točke so bile med najboljšimi. In kar je vredno še prav posebno pohvale: kakor pri Mladih harmonikarjih, tako so tudi vsi mladi te plesne skupine nastopili v okusnih naših narodnih nošah. Tej skupini je posvetila, odnosno ji posveča posebno pozornost in ljubezen ga. Breda Lončar, učiteljica zadnjih treh letnikov na slovenski sobotni šoli pri Sv. Vidu.

Prihodno nedeljo, 11. majnika, nastopi spet naša mladina in sicer tokrat čisto samostojno. Pod vodstvom svojih učiteljev nam bo podala program v počastitev naših slovenskih mater. Kakor pri omenjenih dveh prireditvah, tako ji dajmo tudi pri tej svoje priznanje! Naša resnično lepa udeležba ji bo v vzpodbudo. Njenega lepega uspeha pa bodo najbolj vesele naše matere. Vse njihovo veselje so namreč njihovi dobri otroci. Razlogov torej dovolj, da pridemo v nedeljo, 11. t. m., spet v veliko šolsko dvorano k Sv. Vidu in jo napolnimo.

J. S.

Znanstveno priznanje rojaku

YOUNGSTOWN, O. — Proforski zbor strojnega oddelka tehnične fakultete Youngstown State University podeli vsako leto na temelju študijskih uspehov najboljšemu slušatelju tako imenovano "Dean Deesz Award" za njegovo znanstveno delo. Za lansko leto je podelil 25. aprila t. l. to priznanje rojaku Jožetu Plečniku, bivšemu slušatelju YSU, tačas graduatu študentu Ohio State University v Columbuse, O.

Odlikovanec Jože Plečnik, sin Janeza Plečnika iz New Middletowna, O., je prišel v Ameriko l. 1956, ko je bil star 10 let. Najprej je tu obiskoval katoliško osnovno šolo v East Palestine in v Polandu, višjo Kardinal Mooney srednjo šolo ter inženjski oddelek na tehnični fakulteti Youngstown State univerzi. Odlikovanec je v sorodu z rajnikom svetovno znanim arhitektom Jožetom Plečnikom. Doma je iz Hotedruse na Notranjskem. — Čestitamo!

A. D.

Podružnica št. 25 SZZ

CLEVELAND, O. — Podružnica št. 25 SZZ pripravlja za soboto, 10. maja, in za nedeljo, 11. maja, prodajo domačega peciva v farni dvorani pri Sv. Vidu. V soboto bodo pecivo prodajale od popoldne do petih popoldne, v nedeljo pa po sedmi maši dalje.

Vse članice so prošene, da vsaka po svoji moči daruje pecivo in ga prinese v farno dvorano. Imele bomo tudi domače krofe. Na razpolago bodo v soboto po dvanajsti uri.

Doma imam na zalogi zadnjo izdajo kuharske knjige in knjigo Mrs. M. Prislant "From Slovenia to America". Je prav zanimiva. Kupite jo, dokler je še na razpolago. Stane \$4.

Na svidenje v soboto, 10. maja!

Mary Otonicar

Majniški koncert "Marija, naša Mali" pri Mariji Vnebovzeti

Pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu se živo in skrbno pripravljajo za orgelsko-vokalni koncert. Ta nadvse zanimiv majniški koncert nosi naslov: "Mariji, naši Materi" in bo podan na praznik Marije Pomagaj v nedeljo, 24. maja, ob štirih popoldne v prekrasni cerkvi Vnebovzete. Nastopili bodo razni solisti dueti, terceti, moški in mešani zbor ter orgle-solo pod mojstersko roko profesorja glasbe rev. dr. Jerka Gržinčiča.

Ne zamudimo edinstvene prilžnosti, ki se nam nudi, da slišimo nekaj lepega, tem bolj, ker bo celi koncert opeval Majniško Kraljico Marijo. Med drugimi skladbami in mogočih akordov, ter bo to pot prvič izvajana.

Rev. Gržinčič nam je dobro poznan po svoji opereti "Miklavž prihaja". Koncert bo vstopnine prost, pač pa bodo poslušalci imeli prilžnost, da po končanem koncertu darujejo svoj prispevek za misijone v Ekvadoru, kjer rev. Gržinčič deluje kot misijonar v eni od najrevnejših ekvadorskih pokrajin v planinah Andov.

M. P.

Sv. Urh, cerkveni patron v Velikem Gabru na Dolenjskem

EUCLID, O. — Krajevna legenda, kakor so nam jo pripovedovali starejši ljudje o tem, kako je sv. Urh prišel v Veliki Gaber, ni zgodovinsko dejstvo, je pa le morda nekaj resnice v njej.

Cerkvica, v kateri je bil sv. Urh na Hrvaškem, je bila revna, nihče se ni brigal za popravilo. Tako je začela razpadati. Božja previdnost je hotela, da se sv. Urh preseli v kraj, kjer ga bodo ljudje častili in vanj zapuili. Zato si je sv. Urh izbral Veliki Gaber na Dolenjskem, med velikim hribom Primskovcem ter iz zgodovine poznanim viteškim Šumbergom, kjer se bistri hladni potok Temenica, z druge strani pa ima sredino med Novim mestom in Ljubljano.

Kraj je zelo lep, obdan je bogato z grički in dolinami. V okolici je bilo veliko premožnih kmetov, dokler ni komunistični režim tako načrtno uničil slovenskega kmeta. Tu so imeli na mizah velike hlebe kruha in dolenjski cvček se je penil v okoliških zidanih Primskovo, Sevnno, Debeli hrib in tja do božje poti Zaplaz. Kje ta kraj leži, ne bom pisal, saj se ga gotovo spomnite, če ne drugače, pa po Ivanu Zorcu, pisatelju, ki je bil tam rojen. Saj njegovo delo je bilo naslovljeno le na okolico. Prvi povesti, ko je gledal okoliške griče in doline, je dal ime "Iz nižav in težav". Sledilo so "Beli menihi" ter "Domačija ob Temenici". Veliko je imel napisati o svobodnem Trlepu.

Predno je Vsemogočnega poklical k sebi plemenito dušo, je Zorec napisal še lepo povest "Trlepovina", katera je pa ostala radi druge svetovne vojne na žalost le v rokopisu in ni izšla. Omeniti je treba le, da je bila čudovito opisana Velikogabrška in Temeniška okolica.

Opisal sem kraj, v katerem stoji bela cerkvena na malem griču z visokim stolpom. Iz njegovih lin se glasijo zvonovi daleč na okrog in čuvajo polja pred uničujočo točo. Ravno tako zvonovi sv. Urha spremljajo z žalostnim glasom trupla pokojnih k zadnjemu počitku, kjer že spe mnogi naši dragi.

Vse to je daleč, daleč za širnim morjem, vendar tega kraja ne smemo pozabiti. Potekla so leta in potreba po popravilih se je pokazala. V Ameriki živimo v primeru s tistimi ljudmi v izobilju in lahko pomagamo. Sv. Urh bo prosil Vsemogočnega za to, da nihče od nas ne bo trpel pomanjkanja, ako bo daroval za popravilo te tako skromne cerkvice. Darove zbira: Milan Zajec, 1439 Larchmont, Cleveland, tel. 486-5208; Leopold Omahen, 21371 Nauman, Euclid, tel. 531-7891; in Leopold Zupancic, 20851 Arbor Ave., Euclid, Ohio.

Hvala vam lepa, Bog naj vam stotero povrne!

Leopold Omahen

V Clevelandu na St. Clairju je bilo lepo!

TORONTO, Ont. — V petek, 25. aprila, ob 6. zv. smo sedli v avto hčerka Francka, njen mož Drago Cerar in jaz ter pognali proti Clevelandu na obisk k sinu Janezu in njegovi ženki Helgi. Dober vozač, dober avto, pa smo obstali točno ob enajstih na dvorišču sinovega stanovanja. Ob svitu elektrike smo opazili, da izstopamo tik pod česno v najlepšem cvetju. To nas je veselo presenetilo. Pri nas je še vse v zimskem spanju, drevje še nič ne poganja, tu pa je že v cvetju. Skoraj smo bili malce nevoščljivi. Ko smo v nedeljo morali prenašati tisto vlažno soparico, smo pa kar radi sedli v avto in se odpeljali nazaj proti Kanadi. Bil

Slo let Sueškega prekopa

Te dni mineva sto let, kar je bil slovesno odprt Sueški prekop, delo genialnega francoskega inženirja Lessepsa. Arabsko-izraelska vojna v juniju 1967 je povzročila njegovo zaporo, ki utegne postati dokončna. Za mnoge gospodarstvenike je Sueški prekop že "klinično mrtev".

Vsi, ki so doslej potovali iz Evrope skozi Rdeče morje v Indijo, Avstralijo in Daljni Vzhod z ladjo, so sedaj odkrili, če ne dosti dražji, pa gotovo časovno krajši način potovanja: letalo. In kdor se enkrat nanj navadi, se ne vrača več k železnici ali ladj, zlasti če gre za večje razdalje.

Sueški prekop je bil svojčas pomemben tudi za prevoz petroleja zlasti iz Perzijskega zaliva. Ko je postal zaprt, je nastala bolezen, da bo trpelo zaradi tega oskrbovanje Evrope s petrolejem. Pa so se pojavile ladje-velikanke, ki nosijo v svojem trupu naenkrat kar 200.000 ton surove nafte. Tako so težke, da tudi če bo enkrat Sueški prekop spet odprt, se ga ne bodo mogle posluževati, ker je zanje premaloblok. Kot sedaj bodo tudi v bodoče plule okrog Afrike — in še s to razliko, da bo nafta kljub dolgi poti bolj poceni, kakor če

bi prihajala na manjših ladjah v Evropo skozi Sueški prekop.

Triindvajset mesecev je Sueški kanal že neuporaben. Puščavski pesek ga pridno zasipava in njegova globina se je od devetih metrov znižala na polovico. Egipt zubi na prevoznih letno okoli 300 milijonov dolarjev. Kljub temu se noče pobotati z Izraelom in niti dovoliti njegovim ladjam prehod. Politični fanatizem njegovim voditeljem zatemnjuje čut za realnost. Med tem pa izraelski vojaki držijo zasedeno vzhodno stran kanala. Od časa do časa zadivja topniški ogenj, zaregljajo strojnice, se oglašijo možnarji. Nato spet pride do protestov ene ali druge strani v Varnostnem svetu. Sovjetska zveza bi rada pospešila obnovitev kanala: željno se ozira proti Indiji in vzhodnoafriškimi državam, do koder ji je pomorska pot zaenkrat zaprta. Seveda Amerika to dobro ve, pa zato svojo politično akcijo tako usmerja, da bo mogel Izrael ob prekopu še dolgo ostati. Pred davnimi stoletji so Hebrejci Rdeče morje po suhem prešli, danes pa se čelade njih vojakov zrcalijo v njegovih vodah. Tudi zgodovina se na neki način ponavlja.

je prenel prehod iz hlada v vročino.

Naneslo je tako, da je bila naslednji večer, v soboto, v Slovenskem narodnem domu — KRESOVA — prireditev. Že takoj po kratkem pozdravu in mali zakuski sta sin in snaha povabila na to prireditev. Seveda smo jima takoj obljubili, da gremo. To mladinsko društvo KRES sem vedno z neko posebno simpatijo spremljal in oče njeval ob čitanju člankov o njegovih nastopih in prireditvah. Z zanimanjem sem bral tudi članek Valentina Potočnika v A. D. 22. aprila, ki nam je, bi dejal — na krožnik položil — začetek, potek in delo tega društva. Enkrat sem imel celo priliko, da sem se udeležil njihove prireditve in sicer ob priliki gostovanja v Hamiltonu. Tudi takrat je bilo lepo. A nekaj takega, kar se je dogajalo v soboto, 26. aprila, na St. Clairju, pa še od daleč nisem pričakoval.

Že točnost, vsa priprava in v resnici nabit polna dvorana takoj v začetku, ki vzame z galeirjo vred 1500 ljudi, je presenečalo. Nato so se skoraj ob točno napovedani uri razgrnile zavesne in že so od obeh strani, v krasnih narodnih nošah plesale in plesalci napolnili oder in zaplesali posebej v ta namen našudiran ples — posvečen DOMOVINI ... Ta prva točka je poseben ostala v spominu in nas spremljala skozi vso prireditev. Srca so od navdušenja zadihala v misli in tožbi: O domovina, kaj si pognala v svet? Videti bi morala sedaj to cvetočo mladino, kak val za valom prihaja na pozorišče in odigrava najraznovrstnejše simbolične vaje, prirejene vse po narodnih motivih in melodijah, katerih glas oddaja nekje iz ozadja nevidni orkester. Nobenega šepetalca, nobenega režiserja ali voditelja. Pa je vse teklo, kot bi bilo navito. Pavz skoraj ni bilo opaziti. Zagrinjala je zagrnilo in komaj smo pršli k sapi, je bila na odru že druga slika. Kovaški meh in nakovalo, na katero so po melodiji in taktu udarjali "mojstri" kovači in obdelovali "žareče" železo, da je odmevalo po dvorani. Pa še eno sliko imam v spominu - mlin in mlinarjev sin. Nastopili so sami mladi, zali dečki. Pa za temi takoj druga slika in privrelo je na pozorišče roj cvetočih, zornih deklic s cveticami. Omenil sem le par predvajanj. Vsega itak ne morem. Preveč je bilo lepega. Pa škoda je razčlenjevati celotno — edinstveno sliko —, pa kar radi sedli v avto in se odpeljali nazaj proti Kanadi. Bil

stopajočo in cvetočo mladino, kako je vse valovalo, plesalo, vriskalo in se vrtelo v lepih dostojnih krojih in krasnih narodnih nošah (Nastopalo je nad 60 oseb.), sem premišljeval: To je sama slovenska mladina. To je naš up in naša nada, da bo narod še obstojal. To je naša bodočnost in naše zagotovilo, da narod ne propada ... Ob tej ugotovitvi je kar vrelo v meni in zdelo se mi je, da je za kakih 25 let nove mlade krvi privrelo v moje, že malo starejše ožile ... Pa sem potem tega premišljeval, koliko je v tem truda in dela. Koliko požrtvovalnosti je v tem. Koliko večerov in ur žrtvovanih. Koliko energije in vztrajnosti je bilo treba za učenje in vaje, da sedaj poteka vse kot po olju ... Vse kot avtomatično. Nobene pogreške nisem opazil — nobene pomanjkljivosti nikjer. Samo gledal sem in užival, kot že dolgo ne tako.

V času ko domovina utaplja našo mladino v neveri, jo uvaja v naturalizem in spolnost, ji dokazuje, da ni Boga in jo s tem peha v brezno pekla, ima tukaj naša mladina vso prostost. Tujina ji jo daje. Popolnoma v miru se lahko giblje v veri, cerkvi, kulturi, prosveti in športu, pa vse to lahko v svojem narodnem jeziku. In ta mladina — kakor smo videli na KRESOVI prireditvi — zajema vse to z veliko žlico kot na žeganju. Bog naj jo živi in ohranja dobro!

Prirediteljem in vsem, ki ste s čimurkoli pripomogli k tako lepi pomenljivi in vzgojni prireditvi, pa srčna hvala in iskrene čestitke — od vseh udeležencev iz Kanade!

Ljuzje Ambrožič, st.

DARITEV

Daritev bodi ti življenje celo: Oltar najlepši je — srca oltar, ljubezen sveta v njem — nebeški žar,

Gospodu žrtev — vsako dobro delo.

O, da srce gojilo bi vsekdar ta sveti žar, naj živo bi gorelo, enako kresu vedno ti plamtelo, Bogu in domu žgalo vreden dar!

Odločno odpovej se svoji sreči, goreče išči drugim jo doseči, živeti vrli mož ne sme zase. Iz bratov sreče njemu sreča kljše, veselje ljudsko njemu v oku sije, in tuja solza mu meči srce!

Simon Gregorčič

KANADSKA DOMOVINA

TONY KRISTAVNIK
PAINTING AND DECORATING
Telephone: 946-8436

Iz slovenskega Toronta

Pomoč Mohorjevi
v Celovcu

Slovenci v zdomstvu mislimo na mnoge podvige; mislimo nanje in jih podpiramo. Po naših nasebinah so ustanove, ki so potrebne skupne moči v delu in dajatvah. Tu pa tam po širnem svetu bi radi postavili spomenike slovenski zavednosti in dajateljivosti. Pa širnih misijonarskih poljanah so raztreseni udje slovenskega naroda. Tudi nanje ne smemo pozabljati. Toliko je potreba na vseh koncih in krajih, da je včasih kar težko odločiti, kje bi bil dolar bolje naložen in kje bi prinesel večje koristi.

Ne bi bilo odveč, če bi večkrat ali vsaj nekoliko bolj pogosto mislili na ustanovo našega svetniškega kandidata Slomška, na Družbo sv. Mohorja. Mohorjeva družba v Celovcu še deluje v duhu svojega ustanovitelja. Na severnem kosu slovenske zemlje je njen sedež in tam živi ljudstvo, za katerega se družba žrtvuje. Tam gleda in okuša, kaj pomeni pritisk 80-milijonskega nemstva na pičla dva slovenska milijona. Herojsko delo opravlja v želji, da bi slovenskemu narodu pomagala ohraniti voljo vztrajati v slovenstvu kljub vsestranskemu pritisku germanstva. Mohorjeva stoji na okopih slovenstva.

Mohorjeva družba v Celovcu je danes največje svobodno kulturno podjetje Slovencev na slovenski zemlji (ki si jo pa že lastijo Nemci!). Ta ustanova pošilja redno vsako leto med ljudstvo slovensko knjigo, ki služi prosveti in izobrazbi ljudi in tako krepki njihovo zavest ter podaljšuje življenje slovenstva. Poleg kulturno-prosvetnega dela skrbi tudi za izobraženiške naraščaj. Iz njenih dijaških vrst so prišli že tudi slovenski duhovniki. Duhovniški stan pa je bil v slovenski zgodovini steber narodove odpornosti in zavesti.

Posebna odlika Mohorjeve v Celovcu pa je njeno vztrajanje v katoliškem duhu. Tudi v tem je zvesta svojemu ustanovitelju svetniškemu kandidatu Slomšku. Dogaja pa se danes tudi na Koroskem, da se toliko študirajoče mladine odmika od oznake "katoliški". Ta mladina hoče biti "odprta", hoče dialogirati in hoče biti "neopredeljena". Ne zaveda pa se, da bo zaradi take "odprtosti in neopredeljenosti" prav lahko postala suženski plen levega pragmatizma. Kaj je ti stemu, ki hoče biti svobodna, res treba bežati pred katoliško resnico?

Mohorjeva družba v Celovcu lastuje na Dunaju velik akademski dom "Korotan"; to naj bi bil res dom slovenski študirajoči mladini v sru Evrope. Dom ki varuje prebivalce pred slabimi vplivi zunanosti in istočasno daje zdrave hrano duši in telesu ter potrebnega počitka. Korotan je nastal iz ogromnih žrtev slovenskega duhovnika p. Tomažiča in je danes ponos Mohorjeve in ponos Slovencev na Koroskem. Je pa obenem tudi bolečina Mohorjeve, ker hoče braniti to "trdnjavo veri, rodu in mladini". Danes koroške študentovske organizacije izvajajo nad člani tak pritisk, da se rajši potikajo v sobah po Dunaju, kot bi šli v "Korotan". Pravijo, da v njem ni svobode. Pa je ven-

dar vsakemu visokošolcu zagotovljena v domu verska svoboda v smislu, kot jo razume koncil.

Če bi bil "Korotan" prost finančnih obveznosti, bi bil še vedno breme za Mohorjevo v Celovcu? Za našo pomočjo bo lažje ostala slovenska trdnjava na našem severu in bo lažje obvarovala katoliško vsebino kot dediščino svojega svetniškega ustanovitelja Slomška. Naj bi vsakdo, ki je dobil Mohorjeve knjige za leto 1969, čimprej izpolnil naročilnico in naj bi tam, kjer piše: "prostovoljni dar", ne pustil praznega prostora. Ne smemo dopustiti, da bi slovenske katoliške ustanove prišle pod odločujoč vpliv tistih, ki jim ni ne za slovenstvo, ne za katoliško mišljenje.

Jurjevali smo

V soboto, 26. aprila, so Slovenci v Hamiltonu pripravili prijetno "jurjevanje". Bilo je v prostorih velikega in lepega doma sv. Gregorija Velikega na 20. cesti. Vsebinska večera so bile pesmi — umetne in narodne — ter poskočne melodije.

Prvi del večera je izpolnil pevski zbor "Vrba", v katerem so pevci iz Hamiltona in Toronta. Najprej je predsednik zbora g. Bogo Avsec pozdravil navzoče v imenu pevcev in se zahvalil za lep obisk. Nato so pa mešani, moški in ženski zbor zapeli 13 pesmi in to v zelo izpolnjeni in dovršeni obliki. Za vsako pesem so pevci želi obilno pohvalo v navdušenem ploskanju. Po koncertu se je pevec zahvalil g. Šuštaršič iz Hamiltona, ki je omenil, koliko truda so morali pevci vložiti v pripravo in da je viden napredek v izvajanju pesmi nagrada za njihov trud. Mlada deklica je pevovodji g. I. Križmanu izročila šopek nagelejev kot poklon in v zahvalo.

Po koncertu pa so na mesto pevcev stopili godci, ki so peli in igrali take poskočne, da skoraj ni bilo mogoče obsedeti mirno pri mizi.

Primerilo se je, da sem peljal na "jurjevanje" pet mladih ljudi. Mladih pravim, takih, ki jim angleščina bolj gladko teče kot slovenščina. Ko smo se peljali iz Toronta v Hamilton, so bili mladinci dokaj mirni. Pogovarjali so se seveda v svoji angleščini. Predmet razgovorov je bila v glavnem šola, sošolci in sošolke. Okrog enajste ure smo se v Hamiltonu zopet naložili na avto in odbrzeli proti Torontu. Tedaj se je pa pokazal vpliv slovenske družbe, koncerta slovenskih pesmi in melodij. Vso pot iz Hamiltona do Toronta je donela v našem avtomobilu samo slovenska pesem in to tako spontano in neprisiljeno, da sem se čudil. Tudi ves razgovor med pesmimi je bil samo slovenski in tudi ta je prihajal sam po sebi, ne da bi kdo v to silil in priganjal. Sam pri sebi sem si mislil: "Kako grešimo, ker tem našim fantom in dekletom, ki so rojeni v drugih deželah kot mi, ne damo več slovensko-kulturne hrane. Duša mladega človeka je žejna in lačna in odprta in rada sprejme vse, kar je dobro in lepo."

Por.

V Slovenski pisarni
dobite

Knjigo o življenju, o delu in o osebnosti dr. Janeza Evangelista

Kreka. Knjiga nosi naslov: SRCE V SREDINI in jo je napisal dr. Vinko Brumen. Izdala jo je Editorial Baraga v Buenos Airesu. Cena vezanemu izvodu je \$5.50, broširanemu pa \$4.50. Naročilu po pošti priložite P.M.O., narejen na Slovensko Pisarno, 618 Manning Ave., Toronto 4, Ont.

Dr. Filip Zakelj nam je iz Buenos Airesa poslal precej izvodov Baragovega Vestnika, in sicer številke: 1, 2, 3, 4. Kdor želi brati ta Vestnik, naj ga kar vzame v Slovenski pisarni brezplačno.

Ponosna je,
da je Slovenka

V mesecu marcu letos sem v Kanadski Domovini omenjal razpravo dr. V. Brumna "Naše občestvo". Nekaj iz tiste razprave sem priredil tudi za naše kanadske razmere in objavil. Kmalu potem, ko so tisti članki izšli, sem dobil dopis mlade slovenske študentke, rojene v Kanadi, v katerem sama potrjuje, kar je dr. Brumen navajal v razpravi. Takole so glasi njen dopis, ki mi ga ni bilo treba niti veliko popravljati in piliti.

"Pred kratkim sem se spustila v živahen razgovor s sošolko. Njena mati je češkega, oče pa irskega pokolenja. Ona me je hotela prepričati, da moram biti v prvi vrsti in predvsem Kanadčanka, ker sem rojena v tej deželi. Jaz sem ji hitela zatrdjati, da se čutim najprej Slovenko. Rekla sem ji, da sem ponosna, da sem nekaj drugega, kot navadni, angleško govoreči Kanadčan.

Zakaj se čutim najprej Slovenko? Slovenski starši so mi dali življenje. Oče in mati sta nekaj prinesla v Kanado. Zrastla sta namreč v slovenski tradiciji in v slovenski kulturi. To ju je oblikovalo in tega nista mogla pustiti v stari domovini. Z rojstvom sem jaz to nekako podedovala. Zakaj bi sedaj kar naenkrat vse to zavrgla? Tudi če bi hotela, bi bilo težko, ker imam vsaj nekaj tega v krvi in mišljenju. Kaj pa mi še ostane, če vse to ovzam. Potem nisem ne Slovenka, ne Kanadčanka. S slovensko tradicijo sem pretrgala, slovensko mišljenje zavrgla, v angleško miselnost se še nisem vživela, kaj mi potem še ostane?"

Da človek postane na neki zemlji in v nekem okolju pravi domačin, zato so potrebna desetletja in več rodov, ki ustvarjajo tradicijo. Samo rojstvo ne zadostuje.

Res je: ker sem v Kanadi rojena in ker hodim v kanadske šole, da se čutim tudi Kanadčanka, celo ponosna sem na to. Še bolj pa sem vesela, da sem prav Slovenka in da so Slovenci moji starši. Tudi to mi daje prednost, da lahko mislim kot Slovenka. Že samo to širi moj pogled v življenje. Pomaga mi pa tudi praktično. Pri učenju jezikov se veliko hitreje znajdem kot domačini, ki ne znajo drugega kot angleško. Ker sem tako rekoč izpostavljena dvojnemu življenju, je pogled na vsa dogajanja nekako širši. Pri vsem tem pa se v slovenskem okolju bolje počutim kot v kanadskem.

Tudi to čutim, da so mi slovenski ljudje bližje kot drugi. Čeprav imam dobre prijateljice tudi med samo angleško govorečimi dekleti, so mi Slovenke bolj pri srcu. Če bi se kdaj poročila, ne bi mogla vzeti tujca.

Če bi kdaj prišlo do tega, da bom lahko šla v Slovenijo, tedaj se bom šele prav počutila doma. Slovensko že govorim; tudi se skušam živeti v slovensko mišljenje in čustvovanje. Rada pa bi z lastnimi očmi gledala še to, kar sedaj vidim samo na razglednicah in slikah. Danes poznam Slovenijo malo iz knjig, še od blizu bi jo rada videla. Prav iz srca želim in Boga prosim, da bi vedno ostala ponosna na slovensko stvar."

Carmen-Marta

L. Ambrožič st.:

OBLJUBA DELA DOLG

LXXVII

Že ime samo pove, da to ni na kakem položnem prostoru, pač pa v strmini. Od Berča do tja je krog pol ure hoda, največ skozi gozd in po malo razhojeni poti. Ko sva dospela do tja, je bilo na prvi pogled vse zelo obupno in nisem se čudil, da ni hotel nihče ugrizniti v to jabolko. Ogledoval sem zapuščenno drvo v sredi pod gozdom in začel premišljevali; ker je tukaj drča, so morali pred časom nekaj po njej pehati in jo uporabljati. Za kaj? Ni mogoče drugega, kot les iz tega gozda, pod katerim stojim in ki ga mi

prijatelj Berč ponuja v nakup. In sem dejal: če so ga upali pred petdesetimi leti ali več spraviti v dolino, zakaj bi se ga danes ne upali? Sel sem do konca gozda — v dolino in do malega potoka. Ta je žuborel tik pod bregom po dolini proti nam. Tam je bilo mlajše drevje, mladi gozd, sem in tja pa tudi samo grmovje. Vendar ni kazalo, da bi težke bukove hlode spuščal skozi ta gozd, ker bi gotovo napravilo dosti škode, drugič bi pa bilo preveč zamudno, ker bi se hlodi povsed zatikali. — Sel sem nazaj do drugega konca in že sem imel načrt v glavi: Dal bom napraviti tik pod gozdom, ki mi je na ponudbo, in nad mlajšim gozdom spodaj vlačilno stezo, po kateri bi potem vlačil hlode z enim koncem od obeh strani do drč, po kateri bi potem vsaj težji hlodi sami drsli v dolino; manjšim, lažjim bo pa pač treba nekoliko pomagati in jih prožiti po drči navzdol. Berč je sedel na nekem starem trhlenem štoru in me čakal.

Sel sem k njemu in mu povedal, da sem vse premislil in da sem kupec za gozd. Vprašal sem ga, koliko denarja bo zahteval? Pa mi je takoj odgovoril in dejal: "Zate sedem tisoč dinarjev." Po pravici povem, da sem bil presenečen nad ceno. Mislim sem, da bo najmanj deset tisoč in že vnaprej sem si dejal, da kar bo nad deset, mu bom poskušal zbiti doli. Tako me je cena presenetila, da sem nekaj časa bil kar tiho in Berč je že mislil, da se mi vsota zdi prevelika, pa je že začel malo mrmrati, da bi morda še kaj dol popustil itd. Jaz sem ga prijel za roko in udaril vanjo s svojo ter dejal: Kupčija je sklenjena in mu takoj dal "aro". Nato sva jo mahnila nazaj proti Osredku na dom k Berču in pila likof. Ta je bil tako obilen — likof namreč, da ko sem šel proti domu, sem parkrat zmeril pot tudi malo počez, ne samo po dolgem.

Zena me je malo okregala čes, da sem ga malo preveč "na zob dal". Ko sem ji pa povedal, da je bil to le likof in zakaj, se je takoj unesla. Ko je še zvedela, kako dobro kupčijo sem napravil in ko sem ji vse razložil in povedal, kakšne načrte vse sem naredil, je pa šla in postavila zelenko domačega predme in dejala: "Potem ga pa le še malo prigrizni, zaslužil si ga!"

Bili so takrat poleg naju v sobi tudi moj oče. So pa bili že precej naglušni in niso slišali pogovora, saj so bili že blizu devetdesetemu. Ko so videli, da je žena postavila predme zelenko in videli tudi mene, da sem že malo v "ročkah", so dejali ženi: "Krepana ženska, ali ne vidiš, da ga ima že dovolj pod kapo, pa ga mu še nosiš"... (Kletvina našega očeta je bila le — krepani in prmeželen. Nikdar jih nisem slišal, da bi kaj hujšega zakleli ali poklicali hudiča. Zato je pri naši hiši potekalo vse v redu in hudiča ni bilo nikoli v hišo. Sem in tja jo je že obskakoval, a nikdar uspel... Ko so pa oče umrli, se je pa hitro priklatil in nas začel preganjati. Točno en mesec po očetovi smrti je tako zarogovilil, da smo morali pobasati in se odtrgati od doma ter oditi nevede do kam in nevede do kdaj. Odsli smo vsi, v zaupanju v božjo pomoč. Vede-li smo: naj gremo kamorkoli, bo bolje, kot pa se doma bosti s hudičem.) Seveda sem potem očetu vse razložil kaj in kako, da potem niso ženi zamerili, ker ga mi je prinesla, čeravno sem ga imel za silo že dovolj. Pa sva ga potem z očetom še skupaj popila vsak en glaček. Le obljubiti sem jim moral, da bodo tudi šli sekati bukke v Strmco.

Volja njihova je bila še kar močna in tudi telo za tista leta

dovolj čvrsto, da smo jih pozneje kdaj, ko smo začeli posekavati les, res vzeli s seboj, večkrat so pa tudi kar na svojo roko prišli za nami, zasoljeni vsi, ker steza tja gori je držala po hudi strmini. Podrli so nato tudi kako drobnejšo bukev in jo oklestili, pa potem večkrat povedali, da so še "za kej" in bili ponosni, ker so toliko pripomogli k sečnji. Še celo v drčo so se pozneje spravili rešiti kako deblo, ki se je tam zataknilo, pa se je moralo hitro rešiti in ga poslati naprej navzdol, ker bi drugače zadrževal tudi druge in bi se nabral sredi drčee velik kup, ki bi ga bilo pozneje zelo nevarno reševati in prožiti naprej, ker bi lahko potegnili reševalca s seboj navzdol in ga pomandral. Saj je očeta nekoč en sam lahek hlood potegnil za seboj in sta nekaj časa skupaj drsala navzdol. Pri tem so si oče odrgnili nogo spredaj pod kolenom proti stopalu tako, da se jim potem vse do smrti ni več zacelilo. Ostala je le tenka krasta, koža pa ni več hotela prerasti čez odrtno. Pa so nam vedno priporočali: "Le polahko, le prej premisli dobro in se ne prehitivati." Nazadnje so pa prav oni radi premalo premišljenosti in prenapetosti odnesli ranjeno nogo, — ki jim pa ni delala prevelikih težav, ni jih bolelo — seboj v grob, stari 90 let, točno en mesec pred našim odhodom od doma. Maksimalno me je že vprašal, kaj bi naredil in kako z očetom, če bi še živeli. Vsakemu povem in tako bi tudi naredil — seboj bi jih vzel na pot. Pa naj bi prišlo, kakorkoli bi hotelo — doma bi jih gotovo ne pustili samega.

Pa pojdemo sedaj zopet malo v Strmco. Najprej sem nagovoril sosedovega, precej že starejša fanta. Ta je bil dve leti starejši od mene, a ker ni mogel trpeti denarja v žepu in je vsega sproti zapil, mu mati ni hotela dati domačije, za katero se pravzaprav nikoli ni potegoval. Dala jo je hčeri, njemu, Johanu, je pa zgovorila kamro in hrano, če in kadar bo delal doma in pa v resni bolezni. Ne pa, kadar bi po kakem prehudem pitju "plavega" delal. Dejala je: Tak čas ga kar pustite, naj se strezni, potem naj si pa zasluži kaj za jesti. Bil je sicer priden in dober delavec, a ko je dobil denar, ga pa ni bilo moč pripraviti, da bi prijel za delo, dokler je imel kak krajcar v žepu. Distokrat je nesel v svojo kamro zvečer en frakel ali celo četrt litra žganja, že ves nadelan in dejal: Zdajle se bom pa vlegel na posteljo in tole spil, potem naj me pa vrže hudič, če me more. Po kaki taki noči je potem, seveda brez denarja, dostokrat klečal pred človekom in milo prosil za malo žganja, "da bo vsaj piko odrli," je dejal. Njega sem prosil, da mi bo napravil stezo na obeh straneh od drčee, po kateri bomo potem s konjem vlačili hlode in debila na drčo.

(Dalje sledi)

Andora zgubila v dveh dnevih dva princa
PARIZ, Fr. — Andora spada med najmanjše evropske republike, saj je komaj dobra občina, stisnjena v Pirenejskih gorah med Francijo in Spanijo. Občinski svet lahko vodi vse občinske in parlamentarne posle, predsednika republike mu pa ni treba voliti. Po tradiciji zastopata namreč republiko vsakokratni francoski državni poglavar in škof v španski škofiji Urgel. Kot taka imata pravico do naslova: princ.

Pa je, naključje, hotelo, da je republika Andora zgubila v dveh dnevih oba princa. General De Gaulle je odstopil, slučajno takoj prihodnji dan je pa Vatikank ugodil prošnji msgr. Navarata, škofa v Urgelu, in ga upoko-

jil. Republika je poskrbela že davno za tak slučaj: v zakonu je predvideno, da predsedniške posle opravlja 24-članski občinski odbor, dokler Francija in škofija ne dobita novih poglavarjev.

Kratkoviden je!

Urar je na cerkvenem stolpu nekaj stikal okoli velike ure. Ženska, ki je prišla mimo, ga je vprašala. Kaj pa je narobe z uro?

Urar: Nič! Jaz sem kratkoviden!

CLEVELAND, O.

Ženske dobijo delo

Iščemo varuhinjo
Iščemo Slovenko za varstvo dveh otrok na domu od 4. pop. do 11. zvečer. Oglasite se osebno na 1128 E. 67 St. po 6. uri zvečer. (92)

Help Wanted — Female

Stenographer — Girl Friday
Unusual opportunity with rapidly expanding small company near E. 55 & St. Clair. Salary open. Call: 432-1600. (91)

Delo za moške & ženske

Moški ali ženska
Iščemo zanesljivo osebo za splošno čiščenje in drugo delo v trgovini, poln čas. Na vzhodni strani. Mora govoriti angleško. Kličite 486-7070. (89)

MALI OGLASI

POTREBUJEMO HIŠE za prodajo
KINKOPF REALTY
531-6346 (x)

Lastnik prodaja
3-družinsko hišo z velikim dvoriščem nasproti cerkve sv. Vida, na 6018 Glass Ave. Kličite 391-0073. (95)

Hiša naprodaj
Na 6521 Schaefer Ave. je na prodaj enodružinska hiša s 6 sobami v dobrem stanju. Prodaja lastnik. Kličite po 5. pop. EX 1-9716. —(90)

Lastnik prodaja
dobro enodružinsko 5-sobno zidano hišo, lepa klet, rekreacijska soba, garaža, vrt. V Collingwoodu, blizu vsega. Kličite 531-2896. (2,6,8,9 maj)

POZOR
Kadar nameravate kupiti ali prodati vašo hišo, lot, prazno zemljo ali farmo, kličite našo točno postrežbo

JOHN KNIFIC REALTY
481-9980 820 E. 185 St. (Tues.x)

South Euclid
Blizu Regina High, zidan bungalov, 3 spalnice, polna klet, garaža, primerno za upokojece. \$23.900.

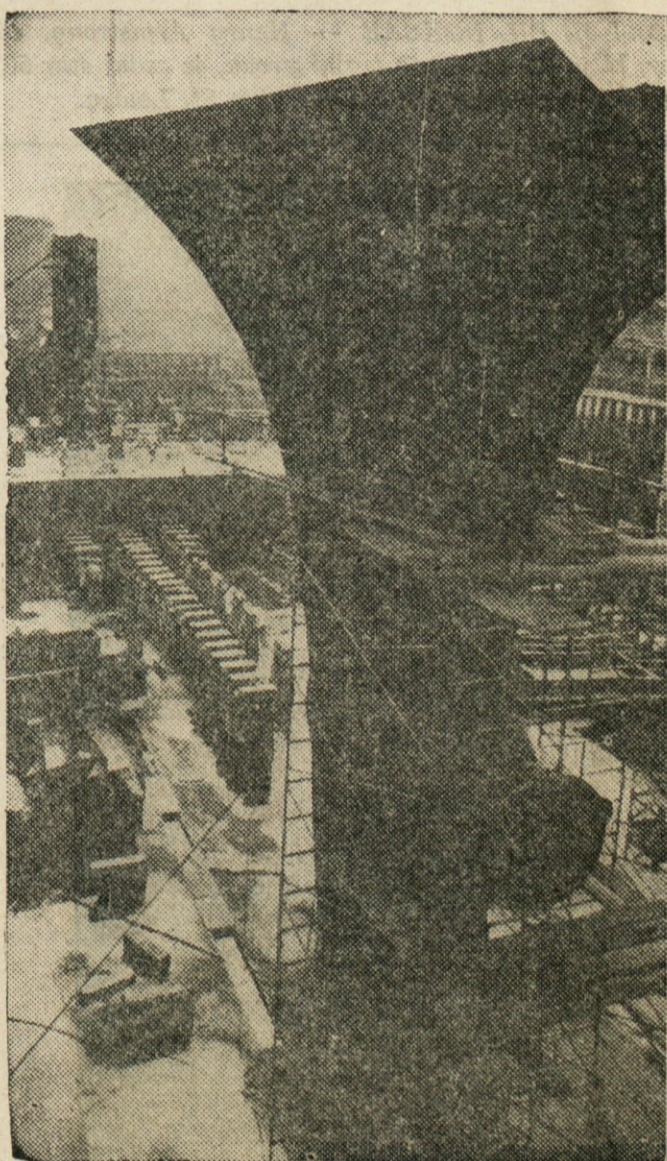
Euclid — Chardon Hill okolica
Zidana semi-ranch hiša, polna klet, ognjišče na drva v stanovalni sobi, garaža za 2 kare, v lepi okolici. \$33.900.

Blizu E. 185 St.
Zidana dvodružinska hiša, 3 spalnice vsako stanovanje, garaža za 2 kare. \$37.900.

UPSON REALTY
RE 1-1070 499 E. 260 St. (91)

V najem
Odda se 5 čistih velikih sob odrasli družini na 76 St., blizu St. Clair. Zglasite se na 970 E. 76 St. (6,7 maj)

Soba se odda
Ena spalna soba se odda poštenemu moškemu na 1189 E. 176 St. Si lahko kuha. Oglasite se osebno na tem naslovu. (92)

KRNO JE ZE TU — V obsežni japonski ladjedelnici so že postavili krno nove ladje velikanske. Nekdaj so začeli ladje graditi s postavitvijo gredlja, sedaj grade posamezne dele, nato pa ladjo sestavijo in dele trdno povežejo in zvare.

POSLUŠAJTE SLOVENSKE PLOŠČE

VSAKO SOBOTO OB 2 POPOLDNE NA CHIN-FM 101, TORONTO. ODDAJA "ZELELI STE-POSUŠAJTE" VAM PRINAŠA CENTRAL NEWS, NAJVEČJI DISTRIBUTOR ZA PLOŠČE, KNJIGE IN CASOPISE V KANADI. Za informacije pišite na

CENTRAL NEWS & VARIETY

256 Augusta Avenue

Toronto 2B, Canada

Telefon: 924-5370

JANEZ JALEN:

VOZARJI

Sprejela je od Leopolda ponujeni kozarec in srknila požirek vipavske rebule.

"Ali smem kaj za prigrizniti prinesiti?" je opomnila krčmarica gostoma in sebi v prid.

"Seveda. Da se naju prehitro rebula ne prime. Saj vidiš, da lije kakor iz škafa in da za zdaj ne greva izpod strehe, če bi naju prav s češminovo metlo podila. Za vsakega prinesi klobaso."

"Zame je ni treba. Jo imam še s sabo. In krajec kruha tudi. Nisem v Ljubnem utegnil jesti," se je branil Klemen. Spet se je zablistalo in trdo zagrmelo. "Bog in svet" božji križ," se je stresla in prekrizala Francka. Layer se je pa ponorčeval: "No, vidiš, fant! Se Bog se krega, ko se braniš klobase."

Krčmarica je odšla, da prinese naročeno malico, Layer se je pa zapletel v pogovor s Klemenom: "Tak ti si Markov iz Krnic?" "Sem. Najmlajši. Deseti."

"Desetnik? — Nič prida ni to. Glej, da ne postaneš potep, kakor pesem ve povedati:

Deseti se potiče okrog,
zato, ker je deseti bil,
ki staršem se je rodil."

"Bog me obvaruj."

"Ne veš, česa prosiš Boga. Ne priželim ti, da bi postal potep, ki se v svetu izgubi in nikoli več domov ne zna. Da bi pa čim več sveta mogel ogledati, zato pa s povzdignjenimi rokami prosim samega gospoda Boga, ki je vse-mogočen, in tvojega ata Marka, kateremu ne manjka cvenka. Die Welt ist weit und breit und rund dazu. Če razumeš, kaj se to pravi?"

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

GLENCOE — Open house Sun. 2-5, 351 Jefferson Ave., 3 bdrms., 2½ baths, brk. Cape Cod. Att. gar. Mid 30's. Also by appt. Ph. 835-2947. (89)

COTTAGE Br. BY OWNER. 5 rms., gas sp. htd., 25 x 126' lot, 2 bdrms., 2 car gar. Low taxes, tile kit. & bath, mod. plumbing. 220 elec. Illness forces sale. Ph. 521-2973 \$10,000. (90)

BUSINESS OPPORTUNITY

BARBER SHOP — BY OWNER. Good location. Well est. bus. Fully eqpd. Fine opportunity. Priced for quick sale due to illness. Ph. 283-9569 (89)

AUTO REPAIR SHOP — By Owner 2 twin post hoists, 4 bays, air compressor, private office. \$35,000. 13135 S. Mainstee Ave. Chicago, Ill. Ph. 646-9742 or 868-3330 (89)

FEMALE HELP

WOMAN to assist in Service Shop operation. Shipping and receiving locks and keys. Experience not recess. Insurance, holiday and vacation. Call Mr. Gee 372-3128. (91)

COOK — General kitchen help — 6-7 days — Day and night shifts. Polish rest. for infor. call. HU 6-8733 (89)

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER — CHILD CARE. Nights. To live in North suburb home. Care of 5 boys. Own rm. and board and small sal. Ph. 253-0798 (89)

"Razumem. Svet je velik in širok in še okrogel povrh, to se pravi brez meja. Saj sem se dve leti na Koroškem nemški učil."

"Si pač Markov. Zame pa nikoli ni bilo denarja, da bi stopil malo po svetu slike zaresnih mojstrov pogledat. Potem bi zares znal. Tako pa —"

"Saj bolje, kakor znate, skoraj ne morete znati."

Layer ni odgovoril, ker je prav takrat prinesla Francka klobase in pol hleba kruha. Layer jo je takoj nabodel: "Sem mislil, da si šla prašiča šele klat, ko te od nikoder ni hotelo biti s klobasami."

"Ko sem pa za vse sama," je potožila Francka.

"Kaj nimaš več točajke?"

"Nimam. Prejšnja se je omožila, druge, prikupne, pripravne in poštene, ki si ne bo pustila prste obrisati obse, pa dobiti ne morem. Kaj vi za kakšno veste?"

Layer se je na vsa usta zasmejal: "To je pa skoraj tako,

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

INDIANA

58 beaut. rolling acres. Located bet. Valparaiso and Portage. Settled area. 720' frtge. on blacktopped road just off U.S. 6. Brk. Engl. style bsmt. Overlooks small man-made pond w/spring fed creek. Priced for immediate sale by owner. PH. 219-762-1787 (92)

FEMALE HELP

GENERAL FACTORY • Unskilled 1st. and 2nd. shifts. Need not speak English. Steady work. M. J. HOLLOWAY CANDY CO. 308 W. Ontario St. (90)

HOUSEHOLD HELP

COUPLE for Country Estate. Employer will provide private home. Man to supervise grounds and maintenance. Woman to do general housekeeping. Sal. open. Excel. situation for right couple. Call: (815) 338-3398 or (312) AN 3-1359. If no answer call again. (90)

CHILD CARE — Motherless home, school age children. Stay or go. Days. \$35 wk. Vic. 6000 S. Washenaw. Ph. 776-3604 or 225-7005 (90)

MALE HELP

PORTER — Days — Full and Part time. Permanent. For parts distribution center. Exc. working cond. Complete benefit program. MONTGOMERY WARD, 5750 McDermott Dr. Berkeley. Call 449-8003 ask for Mrs. Van Eynde. An Equal Opportunity Employer (90)

COOK — Breakfast. Yg. man. Dish washers and bus boys. Live in. Apply in person w-ref. 10 AM to 2 PM. No phone calls. Bryn Mawr Country Club, 6600 N. Crawford, Lincolnwood, Ill. (90)

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN

Due to ill health we are selling tavern located on well traveled hwy. 1 hr. drive south of Chicago, nr. Kankakee and Dwight. Bldg. in A-1 cond. Lge. extra home suitable for dining, etc. Also lge. high attic for further expansion. Very attractive newly constructed living qrts. on lower level with 3 lge. bdrms. 1½ baths, paneled and cpd. thru-out, pvt. entrance loc. on 1 acre with plenty of parking. Priced for quick sale. Call owner 915-426-7709 for appt. (90)

kakor bi kupovala zelenega kornja."

Franca se je razhudila: "Kaj! Da jaz nisem bila poštena? Prav zato sem se kot točajka primožila k hiši. In Minka. Ta moja zadnja. Dvaintrideset let stara je vzela trideset let starega gruntarja. Ni prej odnehal, dokler je ni pregovoril. Nisem ji mogla več braniti. Še dobro, da je znala prej pleti in krmiti prašiče, kakor pa bokale na mizo postavljati. Boste vi meni pravili —"

"No, no, no, no!" je kakor splašeno, še nežrebetno kobilu, z obema rokama začel miriti razburjeno nekdanjo Zubarjevo točajko Francko, sedaj že dve leti vdovo, ki je imela na vse kraje ponužbe. Nekaj zavoljo nje same, še več pa zavoljo njene nega premoženja. "Ne bodi huda. No, no, no," — je zategnil Layer in začel krčmarico spet tikati kakor njega dni, ko je bila samo še točajka. "Saj nisem nič rekel. Za tak čudež, kakor ga ti iščeš, pa res ne vem."

"Škoda," je spet postala prijazna Francka.

Layer si je odrezal zagozdo kruha, poiskal nož v žepu in začel rezati klobaso.

Oglasil se je pa Klemen, ki je doslej molče poslušal proti zadnjemu celo malo razburljiv pogovor:

"Morebiti bi pa bila Lončarjeva Lenka iz Ljubnega za vas kar prava. Saj sem slišal reči njeno mamo, da si bo morala iti kruha služiti, ko jih toliko izpodrašča."

"Prav, da si povedal. Se bom pozanimala."

"No, le," se je razveselil Markov ob misli, da bo odslej naprej morebiti Lenko večkrat videl.

"Kaj ste bili vi tudi v Ljubnem?" je vprašala Layerja krčmarica.

"Bil. Že dostikrat, danes pa ne. Tudi slika sem že tam in Lenčarjeve prav dobro poznam in tudi tisto punčko Lenčko, ki sem njen obraz naslikal že za angelčka. Jo priporočam. Samo —" Layer je požugal s prstom: "Pazi nanjo kakor na lastno oko. Če se ji kaj pripeti, bova trdo zaropotala. Ne toliko z njo kakor s tabo."

Layer je ukrivil prst in požugal s pestjo. Francka pa je mirno odgovorila: "Bodite brez skrbi. Iz svoje izkušnje vem, kako morajo tudi pijanci točajko spoštovati, če zna prav nastopati. Brez skrbi. Rajši mi odgovorite, kje ste hodili?"

"Na Brezjah sem bil. Sem šel gledat, kako se kaj počuti v glavnem oltarju patroni svetli Vid, ki sem ga pred dvanaajstimi leti naslikal. Za naprej se mu bolje obeta," je postal zgovoren umet-

rik Layer, "ko mu je prišla na pomoč Marija Pomočnica, kateri je prav za začetek devetnajstega stoletja vaš učeni gospod župnik dr. Urban Ažbe prizidal nasproti dobrih trideset let stari kapeli sv. Antona Puščavnika, ki Brezjanom na živino pazi, še kapelo Matere božje, da bo njih duše pasla."

"Uh, kako pa govorite," je posvarila Francka.

"Nisem črhnil ne čez svetega Vida ne čez svetega Antona, varha živine, še manj pa čez Marijo. Brezjanom je to veljalo. Lakotnikom, ki bi najraje videli, da bi jaz njih novo kapelo zastoj poslikal. Pa ne morem, kakor imam Mater božjo rad. Ne morem. Tudi pri nas moramo jesti. Prav sedaj sem namenjen h gospodu doktorju, da se midva domeniva."

In je začel priganjati: "Prevedrila sva. Kar račun povej. Plačam za oba. Se obema že mudi."

In je Francka zaračunala vino in klobase, kruh je bil pa zastoj.

"Kaj pa boš zdaj, ko nimam toliko srebra? Ali vzameš tudi papir?"

"Zakaj pa ne. Ga lahko odam. Saj vedno hodijo čez Zelenico kontrabant na Koroško."

Layer se je kakor razveselil: "Tok na Koroško bodo šli moji bankovci?"

"Seveda."

In sta se domenila, da petnajst papirnatih goldinarjev plača šele za enega srebrnega.

Layer je odšel nekaj bankovcev — skoraj novi so bili — in odšel proti Mošnjam. Za Podvinom je pa zagrenjeno sam sebi vzdihnil: "Da, da, inter arma silent musae. Jaz bi norčavo po furmansko prestavil: vojška se umetnikom muza kakor popadljiva kobila. Ko bi fajmošter dr. Urban vedel, kako je pri nas, bi se ne krčil tako za tistih nekaj goldinarjev. Pa imava oba Marijo rada. Bo že kako. Saj prav v njegovi rojstni Poljanski dolini pravijo v zadregi: bo že kok, saj je blo še zmerom kok."

Pa se Layer in dr. Ažbe nista mogla sporazumeti. Ko bi bil učen gospod, kasnejši stolni dekan ljubljanski in vodja bogoslovnih nauk, samo slutil, v kakšnih stiskah je slikar Leopold Layer, bi bil pa, četudi iz svojega, dodal nekaj srebrnih goldinarjev k najnižji ceni, ki jo je postavil Layer.

Slikar Leopold Layer je odšel. Krčmarica Francka je pa Markovega Klemena se malo pridržala in ga radovedno povpraševala po očetu, bratih in sestrah.

Prav takrat, ko je za Podvinom Layer pribil resnico, inter arma silent musae, in se hkrati iz samega sebe po slovensko ponorčeval, je pripeketal k Zubarju na dvor dvojce konj.

"Ježeš, žandarji," se je prestrašila Francka, odnesla kozarce in odhitela na prag, čimbolj prijazno sprejemati oblast. Na La-

verjeve bankovce na mizi je pa pozabila.

"Bon žur!" je skušala biti prijazna Francka, medtem ko sta žandarja privezovala konja k rampi.

"Bon jour!" je na pol zarežal tenente Žorž, rojen napoleonec. "Dober dan, mama!" je odzdravil Tržačan Žan, v francoski službi bolj za tolmača kot pa za varha varnosti.

Klemen je to prisiljeno prijazno pozdravljanje še slišal, hitro vstal in odšel napreget kobilu. Ko so vstopili žandarja in Francka, ga že ni bilo več. Orožnika sta si naročila jedi in pijače. Medtem ko je krčmarica pohitela najprej v klet po vino,

je Francoz pogledal bankovce na mizi, namrgodil obraz, potegnil listnico iz notranjega žepa in hitro zamenjal dva papirnata goldinarja.

Nazadnje, ko sta plačevala, pa Francoz res ni imel srebrnega drobiža. Pa je Žorž po francosko povedal nekaj Zanu, kar je ta hitro prestavil na slovensko. "Mama znaste. Ma če hočete, tudi papir lahko daste." Franci je bilo kar prav. In so poročali srebro s papirnatim denarjem.

(Dalje prihodnjič)

Prispevajte
V TISKOVNI SKLAD
AMERIŠKE DOMOVINE

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLISKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLIŠKA PODPORN
ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa
tako po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino:
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite
izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice)
v naši okolici.

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA CODE

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno,
da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko.
Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

NAROCITE SVOJIM DRAGIM MAMICAM

AMERIŠKO DOMOVINO

KOT DARILO ZA

Materinski dan

Naročite telefonično: 431-0628

Naročite pismeno:

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošiljate Ameriško Domovino kot moje
darilo za Materinski dan na sledeči naslov:

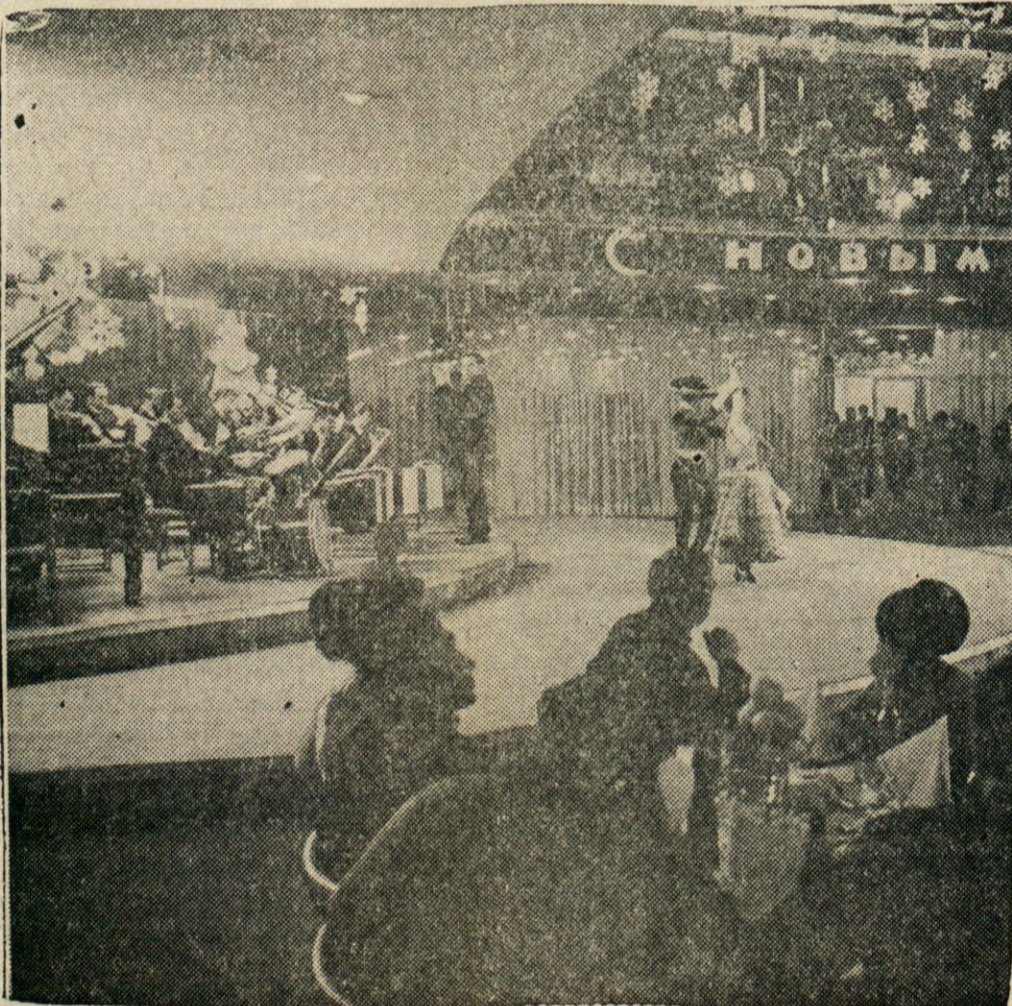
.....

.....

Za to darilo pošiljam znesek \$

Moje ime in naslov:

.....

MEHIKANSKI PLES V MOSKVI — V restavraciji za tujce v Moskvi so začeli uvajati tudi
razne zabavne programe, kot jih pozna zahodni svet. Na sliki vidimo nastop mehikan-
skega para.